

EU:n ja Egyptin huippukokous 22.10.2025

Kokous

EU:n ja Egyptin huippukokous 22.10.2025

Ensimmäinen EU:n ja Egyptin välinen huippukokous järjestettiin Brysselissä 22.10.2025. Huippukokouksen tavoitteena oli kehittää EU:n ja Egyptin poliittista ja taloudellista kumppanuutta EU:n ja Egyptin strategisen kumppanuuden mukaisesti. EU ja Egypti korostivat yhteistä tavoitettaan tehdä yhteistyötä globaali- ja alueellisissa kysymyksissä, ml. Lähi-idän tilanne, Ukraina, monenkeskinen yhteistyö, kauppa ja turvallisuus.

Huippukokouksen lopputulemana julkaistiin yhteinen julkilausuma. Julkilausuma kattaa EU:n ja Egyptin yhtenevät kannat keskeisissä ulko- ja turvallisuuspoliittisissa kysymyksissä sekä yhteistyötavoitteita lukuisilla eri sektoreilla. Huippukokouksen yhteydessä allekirjoitettiin myös yhteisymmärryspöytäkirja EU:n 4 miljardin euron makrotaloudellisesta lainamuotoisesta tuesta Egyptille ja sopimus Egyptin assosioitumisesta Horisontti Eurooppa -ohjelmaan. Lisäksi annettiin yhteinen julkilausuma sosioekonomista kehitystä koskevasta rahoitussopimuksesta. Seuraava huippukokous sovittiin järjestettäväksi Egyptissä vuonna 2027.

EU:n ja Egyptin huippukokous järjestettiin Brysselissä 22.10.2025. Kyseessä oli EU:n ensimmäinen kahdenvälinen huippukokous Lähi-idän tai Pohjois-Afrikan maan kanssa. EU:ta edustivat kokouksessa Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja António Costa ja komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen. Egyptiä edusti presidentti Abdel Fattah al-Sisi. Huippukokouksen jälkeen järjestettiin Eurooppa-neuvoston jäsenten illallinen Egyptin presidentti al-Sisin kanssa. Suomea edusti illallisella pääministeri Petteri Orpo.

Maaliskuussa 2024 EU ja Egypti julistivat **strategisen kumppanuuden**, jonka painopisteitä ovat poliittiset suhteet, taloudellinen vakaus, kauppa ja investoinnit, maahanmuutto, turvallisuus ja inhimillinen pääoma. Strateginen kumppanuus sisältää **EU:n 7,4 miljardin euron tuki- ja investointipaketin**, joka koostuu 5 mrd. euron makrotaloudellisesta lainamuotoisesta tuesta, 1,8 mrd. sijoituksista ja 600 milj. lahjarahasta. Makrotaloudellisen tuen osalta EU maksoi ensimmäisen 1 mrd. euron suuruisen lyhyen aikavälin makrotaloudellisen rahoitusavun joulukuussa 2024. EU:n ja Egyptin huippukokouksen yhteydessä 22.10.2025 allekirjoitettiin **yhteisymmärryspöytäkirja koskien toista, 4 mrd. euron kokonaisuutta**, joka keskittyy talouden vakauteen ja resilienssiin, kilpailukykyyn ja vihreään siirtymään. Egyptin on toimeenpantava ennalta sovitut poliittiset ja taloudelliset uudistukset ennen kuin komissio suorittaa makrotaloudellisen tuen maksatuksia. Lisäksi huippukokouksen yhteydessä allekirjoitettiin **muita merkittäviä sopimuksia, ml. Egyptin assosioitumisesta Horisontti Eurooppa -ohjelmaan** sekä annettiin **yhteinen julkilausuma sosioekonomista kehitystä koskevasta rahoitussopimuksesta**.

Huippukokouksesta annettiin **yhteinen julkilausuma** (liitteenä). EU neuvotteli Egyptin kanssa tekstistä. Kokousvalmistelua koordinoitiin EU:n sisäisesti neuvoston valmistelurakenteissa (pysyvien edustajien komitea Coreper II ja poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea COPS).

Ulkopolitiikan osalta julkilausumassa korostetaan EU:n ja Egyptin sitoutumista **YK:n peruskirjaan ja kansainväliseen oikeuteen**. **Gazan** osalta julkilausumassa toivotetaan tervetulleeksi sopimus koskien

presidentti Trumpin rauhansuunnitelman ensimmäistä vaihetta, Sharm el-Sheikhin rauhanhuippukouksen lopputulos sekä Egyptin rauhankäytäntö. Lisäksi vaaditaan humanitaarisen avun esteettömyyttä pääsyä Gazaan, vahvistetaan sitoutuminen kahden valtion ratkaisuun, ilmaistaan huoli Länsirannan tilanteesta ja tuki Palestiinalaishallinnolle ja sen reformiagendalle sekä korostetaan sitoutumista Gazan jälleenrakennukseen. **Ukrainan** osalta todetaan tarve saavuttaa mahdollisimman pian kattava, oikeudenmukainen ja kestävä rauha sekä vahvistetaan tuki Ukrainan itsenäisyydelle, suvereniteetille ja alueelliselle koskemattomuudelle. Afrikan osalta julkilausumassa annetaan tuki YK:n pyrkimyksille **Libyassa** ja UNSMIL-operaatiolle sekä korostetaan koordinoitua kansainvälisen yhteistyön merkitystä **Afrikan sarven** epävakauden juurisyiden ratkaisemiseksi. Julkilausumassa vahvistetaan myös tuki konfliktien jälkeiselle jälleenrakennukselle ja kehitysyhteistyölle Afrikassa. Lisäksi vedotaan tulitauon ja rauhanomaisen ratkaisun puolesta **Sudanin** konfliktin osalta ja todetaan tuki **Somalian** hallinnon pyrkimyksille edistää valtionrakennusta ja turvallisuussektorin uudistuksia. Julkilausumassa todetaan myös tarve varmistaa merenkulun vapaus ja turvallisuus **Punaisella merellä** ja toivotetaan tervetulleeksi **Välimeren pakti**.

Lisäksi julkilausumassa tuodaan esille **oikeusvaltion, ihmisoikeuksien ja inklusiivisen hallinnon** merkitys sekä ihmisoikeuksia ja inklusiivista hallintoa koskeva dialogi ja yhteistyö. Ihmisoikeuksien osalta huomiota kiinnitetään erityisesti haavoittuviin henkilöihin, ml. naisten ja tyttöjen oikeuksiin, kaikkien oikeuksien, ml. ilmaisun- ja kokoontumisvapauden varmistamiseksi. Talouden osalta mainitaan Egyptille myönnetty **makrotaloudellinen tukipaketti** sekä EU:n ja Egyptin välinen **vapaakauppasopimus** ja sen mahdollinen päivittäminen. **Investointeihin** liittyvää yhteistyötä luvataan tiivistää, tavoitteena sopimus kestävien investointien helpottamisesta. **Energiayhteistyön** osalta sitoudutaan kehittämään teknologioita ja sääntely-ympäristöä uusiutuvan ja muun vähähiilisen energiateollisuuden kehittämiseksi. **Liikenteen** osalta sitoudutaan kehittämään liikenneyhteyksiä päästöjä samalla vähentäen. Julkilausumassa sitoudutaan **vihreän siirtymän** vauhdittamiseen. Suomen myötävaikutuksesta julkilausumassa mainitaan myös **digitalisaatio**, ml. turvallinen digitaalinen infrastruktuuri, kyberturvallisuus, tekoäly, datatalous, osaamisen kehittäminen ja digitaidot yhtenä EU:n ja Egyptin yhteistyöalueena. EU ja Egypti sopivat myös **ruoka- ja vesiturvaa** koskevan yhteistyön kehittämisestä sekä vahvistavat sitoutumisensa YK:n **ilmastonmuutosta** koskevaan puitesopimukseen ja Pariisin ilmastopöytäkirjaan. **Muuttoliikkeen** osalta EU kiittää Egyptiä miljoonien pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottamisesta. EU ja Egypti lupaavat tukea siirtolaisille, pakolaisille ja turvapaikanhakijoille sekä heitä vastaanottaneita yhteisöjä kansainvälistä oikeutta kunnioittaen ja kansallisten puitteiden mukaisesti sekä tehdä tiivistä yhteistyötä reittien luomiseksi lailliselle maahanmuutolle sekä laittoman maahanmuuton ehkäisemiseksi. Turvallisuus- ja puolustussektorin osalta todetaan alustavien keskustelujen olevan käynnissä **turvallisuus- ja puolustusdialogin** käynnistämiseksi EU:n ja Egyptin välillä. Yhteisiä prioriteettialoja ovat alueellinen ja merellinen turvallisuus, terrorismintorjunta sekä kyberturvallisuus. **Terrorismintorjunnasta** käydään myös erillistä dialogia. Lisäksi julkilausumassa todetaan **Egyptin assosioituminen Horisontti Eurooppa -ohjelmaan** ja luvataan kehittää yhteistyötä **ammattillisen koulutuksen** sekä **kulttuuri- ja luonnonperinnön** saralla. Lopuksi sovitaan **seuraavan huippukokouksen** järjestämisestä Egyptissä vuonna 2027.

Julkilausuman liitteessä luetellaan **huippukokouksen konkreettiset tuotokset**. Näitä ovat mm. yhteisymmärryspöytäkirja EU:n 4 miljardin euron makrotaloudellisesta tuesta Egyptille ja sopimus EU:n 75 milj. euron tuesta Egyptin sosioekonomisten uudistusten paikallistason toimeenpanolle. Huippukokouksen yhteydessä allekirjoitettiin myös Egyptin assosioituminen Horisontti Eurooppa -ohjelmaan. Lisäksi ilmoitettiin EU:n 110,5 milj. euron tuesta Egyptin kestäväan kehitykseen, taloushallinnon ja teknisen ammatillisen koulutuksen vahvistamiseen sekä tulevaisuuden työpaikkoja varten tarvittavien taitojen kehittämiseen sekä 50 milj. euron tuesta investointiprojekteille Egyptin vihreän siirtymän tukemiseksi. Kokouksen yhteydessä ilmoitettiin myös EU:n ja Egyptin välisen strategisen kumppanuuden alle kaavaillun 200 milj. euron paketin keskeisten EU:n rahoittamien hankkeiden toteutuksesta. Lisäksi liitteessä ilmoitetaan erinäisistä sitoumuksista vihreän siirtymän ja energiyhteistyön, kaupan ja investointien, muuttoliikkeen ja liikkuvuuden, turvallisuuden ja oikeuden sekä demografian ja inhimillisen pääoman saralla.

Huippukokouksen yhteydessä järjestettiin myös **talouteen ja investointeihin liittynyt oheistapah-tuma**.

Suomen edustajat

-

Asiakirjat
14383/25

Liitteet Julkilausuma (englanniksi): 1st EU-Egypt Summit (Brussels, 22 October 2025) – Joint Sta-
tement

Viite -